HÖGSKOLAN I BORÅS

# Prehospital akutsjukvård vid trauma
## Prehospital Care of Patients with Trauma
7,5 högskolepoäng
7,5 credits

---

**Ladokkod:** B2MP01
**Version:** 2.0
**Fastställd av:** Utskottet för utbildningar inom vård 2016-11-23
**Gäller från:** HT 2017

**Nivå:** Avancerad nivå
**Huvudområde (successiv fördjupning):** Medicinsk vetenskap (A1N)
**Utbildningsområde:** Medicin
**Ämnesgrupp:** Medicin
**Förkunskapskrav:**

- Kandidatexamen inom vårdvetenskap/ Sjuksköterskeexamen om 180 hp inklusive eller kompletterad med ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp
- Svensk legitimation som sjuksköterska
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)

**Betygsskala:** Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

---

### Innehåll
Kursens innehåll fokuserar på patofysiologi, kinematik och smärtlindring vid olika former av trauma. Kursen utgår från metoder för primär och sekundär bedömning samt prioritering, åtgärder och utvärdering i samband med prehospital vård av patienter som drabbats av trauma. Moment som ingår är losstagning av fastklämd patient, säkerhetsfrågor vid skadeplatsarbete, ambulanstransport, organisation och sjukvårdledning på skadeplats.

### Mål
Kursen syftar till att studenterna ska tillägna sig fördjupade kunskaper i att genomföra prehospital vård i samband med trauma.
*1. Kunskap och förståelse*
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
1.1 redogöra för livshotande tillstånd orsakade av trauma enligt ABCD principen,
1.2 förklara de vanligaste skademekanismerna vid trauma,
1.3 förklara trauma uppkomst och behandlingsprinciper utifrån kinematik,
1.4 förklara principerna för prehospital smärtlindring,
1.5 förklara principerna för samverkan, sjukvårdsledning samt omhändertagande på skadeplats.

*2. Färdighet och förmåga*
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
2.1 tillämpa prioriteringsordningen för planerade åtgärder,
2.2 tillämpa triagemodeller och andra katastrofmedicinska principer,
2.3 tillämpa metoder för primär och sekundär bedömning för prehospitalt traumaomhändertagande,
2.4 tillämpa användning av olika hjälpmedel vid prehospital vård i samband med trauma,
2.5 tillämpa metoder för losstagning i samband med trauma,
2.6 tillämpa metoder för utvärdering av sjuksköterskans prehospitala omvårdnad i samband med trauma,
2.7 tillämpa använda säkerhetsmedvetenhet på skadeplats och i samband med ambulanstransport,
2.8 planera och genomföra prehospital sjukvårdsledning,
2.9. skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

*3. Värderingsförmåga och förhållningssätt*
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
3.1 värdera ambulanssjuksköterskans roll i vårdkedjan i samband med trauma,
3.2 värdera ambulanssjuksköterskans förhållningssätt samt betydelsen av ett värdigt bemötande,
3.3 värdera etiska frågeställningar och dilemman vid till traumaomhändertagande,
3.4 värdera det egna behovet av ytterligare kunskap avseende prehospitalt traumaomhändertagande.

## Undervisningsformer

Undervisning i kursen består av föreläsningar, webbaserade övningar och simuleringsövningar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

## Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:
*Individuell skriftlig inlämningsuppgift (ISI1)*
Lärandemål: 1.1 - 1.4, 2.3, 2.6, 3.4
Högskolepoäng: 2.5
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

*Individuell simulering (ISIM1)*
Lärandemål: 2.1, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7
Högskolepoäng: 2.5
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

*Grupp simulering (GSIM1)*
Lärandemål: 1.5, 2.2, 2.4, 2.5, 2.7, 2.8, 3.1 - 3.3.
Högskolepoäng: 2.5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Examination av större olycka arrangeras en gång inom ramen av kursen på grund av den organisatoriska omfattningen och ekonomiska kostnaden av arrangemanget.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

## Kurslitteratur och övriga läromedel

Abram, S. & Bulstrode, C. (2010). Routine spinal immobilization in trauma patients: What are the advantages and disadvantages? *The Surgeon,* 8(4):218-222. 5 s.

Berlac P, Hyldmo PK, Kongstad P, Kurola J, Nakstad AR, Sandberg M. (2008) Guidelines from a task force from the Scandinavian Society For Anaesthesiology and Intensive Care Medicine. *Acta Anaesthesiologica Scandinavia,* 52(7):897-907. 11 s.

Blackham, J. & Benger, J. (2009). `Clearing' the cervical spine in conscious trauma patients. *Trauma,* 11(2):93-109. 17 s.

Haut, E.R. et al. (2010). Spine Immobilization in Penetrating Trauma: More Harm Than Good? *Journal of Trauma-Injury Infection & Critical Care,* 68(1):115-121. 7 s.

Johansson P, Stensballe J, Ostrowski S. (2012) Current management of massive hemorrhage in trauma. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*. 20(1):47.

Juul, N., Sollid, S., Sundstrom, T., Kock-Jensen, C., Eskesen, V., Bellander, B.M., Wester, K., & Romner, B. (2008). Skandinaviske kliniske retningslinjer for præhospital behandling af patienter med svaere hovedtraumer. *Ugeskrift Laeger,*

170(26):2337-2341. 4 s.

Lynn, W., Cooper, M.S., & Chambers, R.M. (2000). Prehospital use of analgesia for suspected extremity fractures. *Prehospital Emergency Care,* 4(3):205-208. 4 s.

*PHTLS: prehospital trauma life support.* 8. ed. (2015[2016]). Burlington: Jones and Bartlett. 709 s. Valda delar, ca 100 s.

Raquel, R. T., Darren, B., Lynne, F. & Philip, F. (2014). Outcome of Trauma Patients Immobilized by Emergency Department Staff, but Not by Emergency Medical Services Providers: A Quality Assurance Initiative. *Prehospital Emergency Care,* 18(4):544-549. 7 s.

Rüter, A., Nilsson, H. & Vikström, T. (2006). *Sjukvårdsledning vid olycka och katastrof: från skadeplats till vårdplats.* Lund: Studentlitteratur. 102 s.

Suserud B-O & Lundberg L. (2016). *Prehospital akutsjukvård.* Stockholm: Liber. Valda delar, ca 100 s.

## Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

## Övrigt

Obligatorisk kurs i *Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot ambulanssjukvård, 60 hp.* Kursen kan läsas som fristående kurs.

*Plagiatkontroll*
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.